

När två blir mer än en

Du ligger vaken i en säng som inte är din och lyssnar till ljuden av andra som sover. Ljud av djupa andetag och sängbottnar som knakar lyhört när någon vrider på sig. Rummet är alldeles för varmt och därför har du stuckit ut fötterna utanför täcket för att reglera temperaturen på din ömmande kropp. Vaderna sticker efter milen de tvingats vandra och du hoppas så innerligt att träningsvärken någon gång kommer ge med sig. Vissa säger att det måste den göra. Deras vader värker också, precis lika mycket. När du tillslut somnar drömmer du om gråa moln och ammunition.

Idéen kom en solig eftermiddag i mars. Du var trött. Trött på plugg och trött på vardag. Så du tog hem broschyren som du fann av en ren tillfällighet och satte upp den på kylskåpet med en magnet från Öland. Lät den sitta där så att du, varje gång du gick förbi, kunde läsa orden i gult. De som sa att du behövdes, att det skulle ge meriter och erfarenhet. Och för varje gång du gick förbi blev du lite mer övertygad, lite mer lockad. Kanske det inte skulle vara en så dålig idé ändå. Du verkade ju behövas.

Träning under tre månader. Sedan iväg på uppdrag i ett fjärran land. Du skrev nöjt under papperna. Och du hade tur, en plats blev ledig, vilket betydde att du skulle bege dig av redan i juni. Perfekt. Bort från det vanliga, mot nya vyer. Ju tidigare desto bättre tänkte du.

När du var tre år föddes din syster och tidigt bestämde du dig för att bli den bästa storasystern världen någonsin skådat. Du skulle ta hand om det lilla knytet, visa henne hur man klädde på dockor klänningar och att jordgubbsglass smakade bättre än någon annan glassort.

Det regnar var dag trots att det ska vara sommar. Dropparna slår hårt mot nacken. Du står med lera upp till smalbenen och kämpar med kängor som är för tunga, varje steg ger ett nytt raseriutbrott. Men tanken på att ge upp finns inte. Någon skriker långt borta att du ska skynda dig och du svär. Allt är blött och du har aldrig känt dig mer levande.

Johansson och Levin är de du kommer närmast. De känner varandra sedan tidigare. Samma lilla stad, till och med samma trappuppgång en gång. Men det var visst länge sedan. De båda männen är långa och besitter samma askblonda hårfärg. Iförda likadana kläder är de svåra att skilja åt. Visste man inte bättre skulle man lätt kunna ta de för bröder.

”Jag tycker fler tjejer skulle göra som du”, säger Levin med munnen full av potatis en dag. ”Envisa som bin är ni, det är bra för sådant här det.” Tjock dialekt som du älskar att höra.

Johansson sparkar till honom under bordet.

”Vad? Vad sa jag för något fel nu då?”

”Tänk lite.” Han ser uppriktigt besvärad ut. Vrider sig i stolen, skapar en genant min med läpparna.

”Tyckte du jag sa något fel?” frågar Levin dig.

”Nejdå, vi är nog envisa som bin. Speciellt när det gäller att försöka vinna över karlar och det finns ju gott om sådana tillfällen här.”

Ett ekande skratt. Johansson ler lättat. Han är den som sparar på orden och när de väl sägs så är de skrivna i guld. Hans sätt att vara är ordentlig och iakttagande. Medan Levin, ja Levin är mer av den typen som pratar före tanken. Framfusig och oorganiserad. Det är tur att de besitter skilda personligheter.

Du och din syster, ni har alltid varit så olika till utseendet. Ingen skulle tro att ni var släkt om de såg er på håll. Hon har hår som skiner ljusst. Gråa fantastiska ögon, rak näsa och slanka armar. Medan

du är på gränsen till brunett och ögonen är vanligt blå. Din näsa är rund och är fläckad av fräknar på sommaren. Hon är lång, du är kortare. Så olika. Men om man kommer närmre så kan man se, om man är uppmärksam, att ni hör ihop. På samma vis rör ni er, ni liksom följer varandras gester likt spegelbilder. Och så skrattar ni på samma vis genom att blunda och luta huvudet framåt. Det är så man ser att ni delar samma blod. Hon har präglats på dig, din lillasyster, sedan hon lärde sig gå.

Ni har fullt upp, aldrig har du lärt dig så mycket och slitit så intensivt. Något helt annat än att sitta instängd och lyssna på tråkiga professorer i gråa kostymer. Och du är duktig på det här. Gränser för vad du kan göra har töjt ut liksom ribban har höjt för vad du vill uppnå. Minnena av alla som förut såg skeptiskt på ditt val ler du nu åt. Självbelåtet.

Du, Johansson och Levin sitter på betonggolvet i tvättstugan och väntar på att de rostiga tvättmaskinerna ska pipa. Johansson fifflar med sin armékniv. Svänger den fram och tillbaka i tristess. Du är lutad mot ett torkskåp mitt emot honom och följer eggens rörelser. Levin nynnär glatt med stängd mun.

”Vad fick er att göra det här?” frågar du dem.

”Har alltid velat”, svarar Levin.

”Far min”, konstaterar Johansson och tittar upp, ser rakt in i dig, med en blick så djup att du tror den ser något mer än ditt ansikte. ”Och du?”

”Jag vill bevisa något.”

”Skål för det.”

När du berättade vad du tänkt göra så blev lillasyster handfallen. Hon frågade varför. Du svarade långt och invecklat. Att du ville ha en utmaning, få reda på vad du var gjord av. Dessutom tyckte du det skulle bli roligt. Du försäkrade henne om att inget dåligt skulle hända. Det skulle inte vara farligt. Allt var ju lugnt där borta, inga strider på flera år. Risken att bli överkörd utanför fönstret var större. Hon trodde inte på dig. Några dagar senare ringde hon dock och sa okej, bara om du lovade att skriva brev - för det var visst något man gjorde.

Ni går i samlad trupp nu, genom säkerhetskontrollen och du känner att det är hos dem du hör hemma. Träningen är slut. Nu är det dags för arbete. När ni sedan kliver på flygplanet hamnar du bredvid tjejen med kort svart hår och du säger att det är första gången du flyger. Hon svarar att det är hennes elfte gång, men att hon aldrig varit så nervös. Och ni blir alla nervösa, mer eller mindre, i takt med jetmotorernas buller utan att erkänna det. För när ni egentligen borde sova är ni vakna nästan allihopa. Tjejen bredvid har blicken ut mot skyn mest hela tiden. Tittar på en ving av metall över öar av moln. Du blir höjdrädd av utsikten, stirrar istället om och om igen på illustrationen av människor som bereder sig för kraschlandning. Tänker att det här klarar du lätt av. Du kan detta. Ni har ju övat. Och ingenting kommer ju att hända.

När ni stiger ut på nytt land slås du av hettan och solen som tycks vara tusen gånger starkare. Landskapet är platt och intetsägande. Likadant mil efter mil. Ingenting förutom ånga av värme bryter av horisonten. Marken är täckt av blek jord blandad med röd sand. Döda grästuvor suktar efter vatten. Så otroligt annorlunda i jämförelser med tallar och leriga skogskärr.

”Nu börjar andra delen av din utmaning”, säger Levin när han går förbi dig med väskan slängd över axeln. Han klappar dig broderligt på ryggen.

”Det ska jag nog klara av. Hälften vågat, hälften vunnit. Bara vi inte töar bort.”

”Gör du det så samlar jag upp dig i en burk och skickar hem dig via posten.”

Det är Johansson som kläcker ur sig skämtet och ni tittar på honom med rynkade pannor. Han är inte den som ska vara humoristisk.

”Vad?” frågar han och tittar förbryllat på era, lika förbryllade, ansikten med huvudet på sned.

”Ingenting, bro. Ingenting”, skrattar Levin och går iväg mot bussen. ”Kommer ni eller? Skynda er. Ett, två, ett, två!”

Ett tindrande leende börjar leka på dina läppar.

Lågret visar sig vara trevlig men sängarna är obekväma. Du får en underslaf. Vattnet smakar sand och dina sommarfräknar börjar lysa. Snabbt blir blek hy solbrun. Du träffar barfotabarn som ler och vinkar och du får uppleva en ny värld. En värld som du stolt kan säga att du hjälper.

När din mamma och pappa tog upp orden var det som om någonting rasade inom dig. Orden som förklarade att de inte var kära i varandra längre. Handfallen satt du vid köksbordet med lillasyster bredvid som inte förstod. Inget hade du att säga. Likgiltig mer än arg och ledsen. Senare insåg du att det var en försvarsmekanism. Men någonting rasade och sedan försvann pappa till en oljeplattform och mamma blev kvar. Med två ungar och ett helt nytt liv.

Tre veckor och två dagar sedan ni landade och ljuden av fara mullrar bortanför horisonten. Dagen därpå är du mitt inne i det. Oväntat. Det som inte skulle hända. Det var ju sagt så, att det var farligare framför lägenhetsfönstret.

”Helvete, helvete, helvete”, upprepar Levin och det är precis vad det är.

Ett minne om barndomen letar sig fram. Från den gången hela familjen var på semester tillsammans för sista gången. Du kanske var åtta år och hade munnen full med lösa mjölktdänder. Det är inte camping med kära föräldrar du håller av mest. Det är hågkomsten av dagen du och din syster skulle köpa glass. Ni fick några mynt var. Du två femkronor och din syster en tia. Då blev hon arg så att tårarna rann. Enligt henne var två mynt så mycket mer än en. Ni bytte så att hon kunde bli glad igen och du kände dig vuxen och stolt. För du visste att två femmor var precis lika mycket som en tia.

Nu kryper du på torr mark under stekande sol och vet att det är sant - ibland är två lika mycket som en. För nu vet du att en kula mellan revbenen är precis lika dödlig som två i pannan.

Fyra veckor och tre dagar. Allt är mörkt och dina försvarsmekanismer har sedan länge förlorat. Du räknar alla röda fläckar och låser in dem i det mörkaste rummet av ditt hjärta. De du åstadkommit vågar du inte ta in, låter de istället sväva någonstans över dig likt hemsökta regnmoln.

En öronbedövande smäll och ett dammoln som förblindar dig. Alla hukar sig, gastar ur sig ord, försöker få bort gruset från ansiktet. Någonstans hör du rytmiskt smatter. Siktar, väntar. Tjejen med kort svart hår kommer fram till dig och pressar sin rygg mot din. Hon andas besvärat, snabbt. Du kommer på dig själv att du gör likadant. Det tyder på stress och rädsla har du för dig. Dammet lägger sig och sikten förbättras. Tillsammans tar ni er till närmaste husknut för att ta skydd. Än lever ni.

”Vad hände?” undrar du med kinden tryckt mot tegelstenar.

”Levin han...” Hon svär och lägger vänster hand över ögonen. Sjunker sedan ihop.

En gång mellan årskurs fem och sex hoppade du från en gunga och bröt armen så den gick mitt itu. Aldrig hade du känt en sådan smärta men konstigt nog så kom det inte fram ett ljud ur din strupe. Du kommer ihåg hur du låg paralyserad på marken och tittade upp på ett av de få moln

som fanns på himlen. Tittade man noggrant liknade det en stjärna. En annorlunda form för en annorlunda känsla. En känsla som någon i vit rock sedan förklarade var symptomen på chock.

Du faller ihop bredvid Johansson som sitter stum på en tunn madrass. Alla dina muskler är ömma. Halsen värker av tårar som inte kommer. Du vet inte vad du ska göra, vad du ska säga. Inget kan liksom göra det bättre. Sparkar av dig kängorna fast du inte borde.

”Vad fick dig att göra det här?” frågar Johansson, så tyst att det knappt hörs.

”Jag ville visst bevisa något.”

Plötsligt är det jul och ni försöker stå ut. Försöker hålla ut. Ett andetag i taget. Tänker en extra tanke på de man älskar och fokuserar på att nästa jul; då ska ni vara hemma och säkra.

En dum olycka och skriket är hjärtskärande. Du försöker stoppa blodet med dina bara händer men det rinner mellan fingrarna och droppar likt nysmält snö mot marken. Allt färgas så otroligt rött och du blir illamående. Han säger till dig, lovar dig, att allt är okej mellan grimaser av skräck och smärta. Fast det inte är det. Ingenting är okej längre. Men du nickar ändå samtidigt som du virar din jacka runt såret.

Efter vad som känns som en evighet kommer äntligen hjälp. Några män du inte känner igen bär bort honom, kör iväg i en smutsig jeep och du blir kvar med adrenalin som pumpar i huvudet tills det gör ont. Ovanför dig är månen full för fjärde gången. Du är nu ensam. Johansson är på väg hem med ett ben som blöder. Och du är orolig, så otroligt orolig, men samtidigt lättad. För din vän behöver inte längre vara under denna hemska himmel du är fångad under.

”Har du hört!” Det är hon med svart hår som blivit längre. Något som liknar skrattgropar på hennes kinder.

”Vadå?” Du ger plats åt henne att sätta sig ner. Ett hörn i ett hus med tre väggar.

”Vi ska få åka hem. Vi ska få åka hem. Förstår du? Om fem dagar så kommer vi vara hemma.”

På flygplanet hem sover du. Hela vägen. Alla långa mil. Inte en enda dröm orkar din trötta hjärna förmedla. Hon med svart hår sover hon också, på raden framför dig. Det är sista gången du någonsin kommer se henne.

Lillasyster står och väntar på dig när du landat. Hon ser dig och börjar gråta. Begraver sitt ansikte i din axel och säger att du aldrig mer får göra sådär. Aldrig mer skrämna. Du säger att det ska du inte och ber om ursäkt. För att du visste ju inte att det skulle bli såhär. Sedan tar hon dig hem till sig, kräver att du ska stanna.

”Jag ska ta hand om dig nu”, säger hon bakom ratten när ni kör hem.

Hem. Du ler för du orkar inget annat.

Trygghet är ett odefinierbart koncept, tänker du när du ligger invirad i en filt i soffan som står i syrrans lilla vardagsrum. På soffbordet står en kopp te och nybakade scones. Din syster gnolar i köket. Så hemskt perfekt och nu borde du äntligen vara just det, trygg. Men du är inte det. Du är rädd för TV:n, radion och tidningen som ligger på köksbordet. Du är rädd för hur du skulle reagera om du så såg en ynka bild eller en kort mening. Rädd för att bryta ihop. Tryggheten där borta hade sina rötter att någon förhoppningsvis vaktade din rygg så som du vaktade deras. Tryggheten hemma har sina rötter i att inget kommer hända. Men det är en lögn. Du vet bättre.

Hon sätter sig bredvid dina fötter. Överraskade tyst. Du drar dig uppåt.

”Så...” Hon lägger sina slanka händer i knät. ”Här är jag.”

”Här är du.”

”Och?”

”Och här är jag. Kan inte det räcka för nu?”

Du åker och köper ett par tennisskor med ett hjärta som dunkar stressat. De är lätta som fjädrar. Blåa med vita skosnören. Aldrig mer ska du gå i obekväma skor.

Syrran köper en valp runt påsk. En tax med lite för långa öron. Hon vill att du ska döpa det lilla livet och säger att ni ska uppfostra honom tillsammans. Er lilla bebis. Du ger honom namnet Levin. För att det känns rätt på något sätt, för han är framfusig och högljudd. Och även om matte inte säger något så tror du att hon vet varför. Han blir din på dagarna, när syrran är på jobbet. Det är en bra kompromiss. Ni går många korta promenader. In och ut genom porten. Till parken och tillbaka. Oftast samma rutt.

”Stackare”, säger du en dag när Levin står med nosen i en grästuva som lever. ”Du har visst gått och blivit terapihund du.” Samtidigt kan du känna hur du nästan njuter till doften av syrener.

Efter ett tag känns det som du endast är i vägen. Du har vågat berättat några stycken och känner att någonstans börjar det bli ljus igen. Inte lika rädd. Så du flyttar hem till din lägenhet som stått tom alldeles för länge. Syrran hjälper dig, säger om och om igen att du gärna får stanna längre samtidigt som hon hänger in kläder i garderoben.

”Någon gång måste jag ju börja leva normalt igen eller hur?” säger du skarpt men innerst inne vet du inte vad normalt betyder.

Hon ger dig en kram. Den som säger att hon nu har betalat tillbaka för alla år av stöd du en gång gav.

Nyår. Du sitter stelt i fåtöljen som står i syrrans gästrum, rummet som förut var ditt. Dörren är stängd. Utanför umgås människor du inte känner. Du hör dem inte då du har öronproppar instoppade i öronen för att stå ut med oljuden som tjuter och exploderar på andra sidan fönstret. Det låter något så fruktansvärt. Ett halvtomt glas vitt vin står på golvet bredvid. Det är ljummet och alltför surt. Några timmar kvar. Några timmar kvar, tänker du om och om igen. Ett djupt andetag. Du vill blunda men kan inte. Bilder som ingen vill minnas är det enda som syns då. Levin gnyr, gömmer sig bakom en sopkorg, han tycker inte heller om oljuden. Snart ett nytt år, snart en tyst gryning. Först ett nytt litet helvete.

Ett år och tjuogoett dagar har nu gått sedan du kom hem och allt är bättre. I bland känns det och ibland rycker du till av rädsla när du hör bussar med bromsar som gnisslar. Men annars så, bättre, mycket bättre. Telefonen ringer klockan 15.26 och när du hör rösten, en röst som säger hej med den där härliga dialekten, sätter du dig vingligt ner på närmaste köksstol. Kinderna dina blir röda, du kan känna det.

”Hej Johansson.”

”Hej. Hur är det?”

”Jag kan inte tro att det är du.”

”Vill du träffa mig? Jag vill träffa dig.”

Johansson visar sig bo mindre än en timme från dig nu. Söndagen närmast samtalet möter du honom på ett litet cafe i din stad där de serverar goda biskvier. Han har låtit håret växa ut och han haltar. Säger att han förmodligen alltid kommer göra det. Ni kramar om varandra, du får lov att ställa dig på tå. Därefter sätter ni er ner vid ett bord som är uppvärmt av solen. Han med ett glas juice, du med en kopp cafe latte med smak av vanilj. Precis så där vanligt som det brukar vara för människor. Fika med vänner. Ni är något helt annat, dock det är inget som syns.

”Så, hur går det?” frågar han.

”Bra, men du vet. Bättre”, säger du och han förstår precis.

Sedan berättar han om sig själv. Du gör detsamma. Om familj och vardag och att det är härligt med vårvärme. Han säger att han flyttade för att han inte klarade av att se samma gamla gator som han alltid vandrat på. För dig låter det konstigt, när du kom hem hade du varit så lättat över att vara tillbaka där allt var som det brukade vara. Men så tittar du på honom och ser den tomma stolen bredvid och du tror du förstår. Hans gamla gator innebär plågsamma minnen. Och efter ett tag kommer ni in på det oundvikliga. Nämnar några få av de som funnits men som inte längre finns. Du säger att du en dag räknade ihop alla du sett som sedan checkat ut.

”Alldeles för många. Det är för jävligt.” Hans blick faller ner och munnen rycker.

”Men konstigt nog blir det bättre. Eller hur?” Samtidigt som du för första gången uttalar hans förnamn inser du att ordet bättre har använts så det räcker för en livstid.

”Javisst ja, bättre.” Han lutar sig plötsligt framåt, lägger båda armarna på bordet. ”Du, när jag ringde...” Han avbryter sig, börjar om på nytt. ”Om du vill så skulle jag gärna vilja fortsätta hålla kontakten. Om du vill alltså.”

”Så klart jag vill”, svarar du med detsamma och känner en obekant glädje.

Du berättar om Johansson för systemen din och hon blir glad, säger att hon vill bjuda er båda på middag. Ni och några få andra vänner. Hennes vänner. Skulle det inte vara en bra idé? Du svarar att du kan ringa honom och höra, men lovar ingenting.

Johansson ringer på med en bukett blommor i handen. Resterande gäster sitter redan i syrrans soffa och äter kex med kladd bestående av hoprörda örter. En exalterad tax skuttar runt mellan era ben när han stiger in. Morrar på ett vänskapligt vis. Johansson hukar sig ner och hälsar.

”Du behöver inte ge honom uppmärksamhet om du inte vill.”

”Jodå, jag gillar hundar.” Han kliar honom på hakan. ”Vad heter han?”

Du blir tyst, har inte tänkt på det tidigare. Johansson tittar upp på dig med frågande ögonbryn. Du sväljer en klump i halsen innan du svarar.

”Levin. Jag gav honom namnet Levin.”

”Levin...” Han sjunker ner och sätter sig på hallmattan. Låter kraftpaketet med för långa öron kasta sig över honom och slicka varje liten del av hans ansikte. Svansen slår glatt fram och tillbaka. Ett virrvarr av rörelser. Så sitter han en stund och du kan inte avgöra hur han mår, han ler samtidigt som ögonen blir blanka, men du tror dig veta precis vad han tänker på. Ett namn, det står för så mycket mer än några bokstäver. Det är en identitet. Ett liv. Ordet kommer alltid bära med sig minnen, varje gång man hör det. På en hund eller en minnessten, det spelar ingen roll.

Syrran kommer och avbryter. Johansson ställer sig upp igen, skakar av sig känslorna så som man gör och hon märker ingenting. De hälsar och hon säger att kycklingen i ugnen nog är klar nu, att ni kan sätta er till bords. Ni följer efter och han ger dig ett tacksamt leende. Bakom er hör ni klor mot parkettgolvet.

Fyra okända gäster. En man i en förskräckligt grön skjorta pratar på. Tror han vet, yttrar kommentarer och åsikter som får de andra att vrida sig obekvämt. Det handlar om er, vad ni gjort, och Johansson sitter sammanbitet mittemot honom.

”Så ditt ben. Hur gick det till?” Arrogant så att du knyter nävarna.

”En korkad olycka.”

Och så berättar han. Alla lägger undan besticken. Syrran har aldrig hört denna historia, tittar oroligt på dig.

”Ja, det var ju rätt dumt”, svarar den gröna skjortan som om han tror att ni tycker det är roligt.

”Hon räddade livet på mig”, svarar Johansson och lägger en hand på din axel och dina händer börjar skaka.

”Nej, jag...”

”Jo det gjorde du och jag vet inte hur jag ska tacka dig för det”, förklarar han med mod i ryggen som får alla dra ett leende av osäkerhet och han ser in i dina ögon, sådär djupt som ingen annan gör. Tänk att den blicken kan betyda så mycket för dig. I den ryms alla tänkbara känslor. I den ryms två helt skilda liv. Men ändå samma blick. Samma djupa blick som får dig att tro att han ser något mer än ditt ansikte.

Johansson kysser dig. Det är er tredje dejt och ni sitter i din soffa. Klockan i hallen slår midnatt.

”Jag tycker om dig”, säger han när era läppar blir ensamma. ”Jag har alltid tyckt om dig.”

Du säger att du tycker om honom också. Att han betyder allt. En kärleksfull svans stampar på golvet nedanför era fötter.

Er första semester ihop är en weekend i storstan. Ni har bokat ett tjustigt hotellrum och sitter nu i en alltför exklusive restaurang. Ert bord står utmed ett massivt fönster. Utsikten är fantastiskt. Solen har för någon timme sedan försvunnit bakom höga kullar och nu lyser gatlampor och fönster orangegult. De lyser upp staden som ser så mycket vackrare ut än vad du föreställt dig. Kanske beror det på sällskapet och den lyxiga atmosfären. Kanske beror det på att du känner dig lycklig.

”Lyssnar du på mig?” frågar Johansson och ler finurligt, avbryter dina tankar.

”Jag gjorde visst inte det. Du sa något om en segelbåt?” försöker du, drar handen genom håret som doftar annorlunda. Balsam från korgen i hotellrummet.

”Ja, för kanske fem minuter sedan.” Han skrattar till. Läger sin hand på din, kramar dina fingrar.
”Vad är det?”

”Jo, jag tänkte...” Du ser på era händer och du inser något, något som får ett minne att bli fint igen.
”Två är nog mer än en trots allt.”